

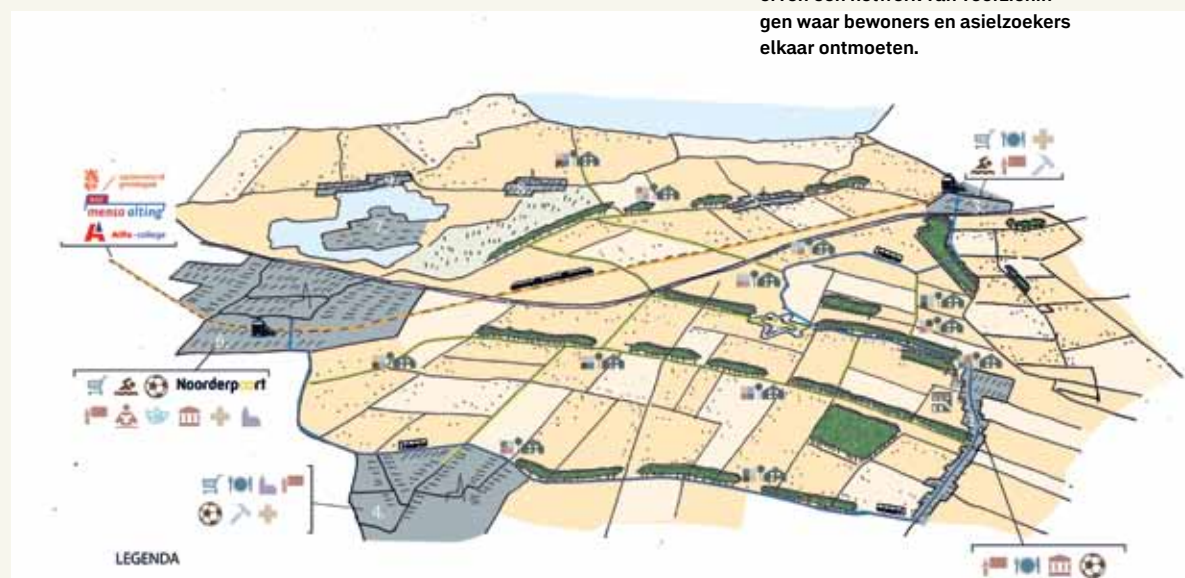
INTEGRATIE

Een van de winnende plannen in de prijsvraag 'A home away from home' – een initiatief van het COA en de rijksbouwmeester – is de inzending van het team rondom architectenbureau Onix NL en MD Landschapsarchitecten. Hun plan om vluchtelingen te huisvesten combineert sociale integratie met leegstaand agrarisch erfgoed. Voor het Groningse dorp Bellingwolde, waar al een AZC gevestigd is, ontwierp het team een 'nieuw erf', geënt op de manier waarop de gezinnen van boeren en knechten hier vroeger samenleefden. Het plan voorziet in nieuwbouw op het erf van houten woonkubussen die de vluchtelingen zelf bouwen. Het is een meerjarenplan, waarin vervolgens de boerderijen worden gerestaureerd en een moestuin wordt aangelegd en onderhouden. Hoe dit precies gebeurt ligt open. Het kan met een beheerder uit het dorp of het AZC, er kan een groentekas komen op

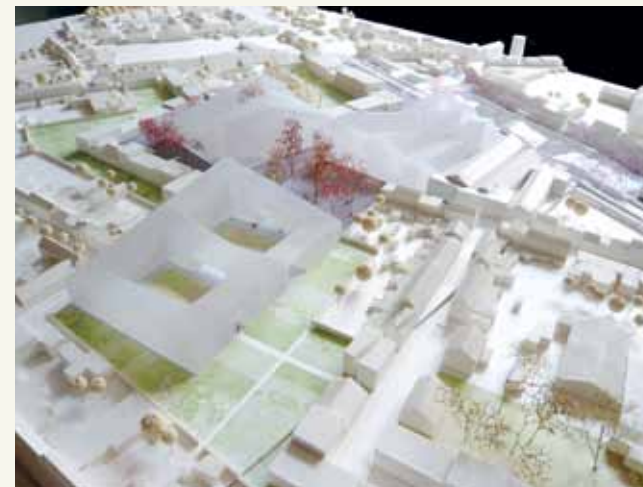
het dak van de kubussen, er kunnen culturele activiteiten plaatsvinden en maaltijden worden geserveerd. De activiteiten zijn in ieder geval toegankelijk voor iedereen, zodat het plan tevens inspeelt op de problematiek van de krimp in dit gebied, waar de sociale structuur afbrokkelt en steeds minder voorzieningen zijn. Want niet alleen de sociale structuur op het erf, maar ook die van het dorp wordt hechter met deze 'nieuwe burens'. (M.Ba.)

De 'nieuwe erven' in 2017, gebouwd voor en door asielzoekers.

Onder: Samen vormen de nieuwe erven een netwerk van voorzieningen waar bewoners en asielzoekers elkaar ontmoeten.

Maquette van het op het kuuroord gebaseerde woonzorggebied in Turnhout.

Plattegrond van een van de woningen die volgens het Thuishuis-concept zijn ingericht.

WANDELSTAD

In achttiende- en negentiende-eeuwse kuuroordsteden staat de wandeling centraal. Mensen wandelen er via overdekte gaanderijen van plek naar plek. De Duitse schrijver Hermann Hesse onderging in 1923 een behandeling van drie weken in Baden en beschreef in zijn novelle 'Kuren' hoe het wandelen de dag aan elkaar rijgt: van eetzaal naar zwembad naar casino naar bed. Wandelen maakte deel uit van het genezingsproces. Architect Daniëlle Huls paste het kuuroordenidee toe in de Belgische stad Turnhout. De opgave was om een voormalig industriegebied te herontwikkelen tot woon-zorggebied. Huls – destijds werkzaam voor bureau B+B – gebruikte de wandeling als structurerend element. De stad met zijn plei-

nen en kleine straatjes nodigde hiertoe uit. Drie gebouwen zijn rondom een binnenplein gesitueerd en met doorsteken naar de omliggende straten. Gaanderijen verbinden privé- en publieke ruimtes. Tegelijkertijd kunnen onderde gaanderijen activiteiten plaatsvinden. Dit nieuwe stuk stad nodigt uit om lopend door het gebied te gaan. (M.Be.)

SAMENWONEN

De Nationale Eenzaamheidsprijs stond in 2015 in het teken van wonen en zorg. Het concept 'Thuishuis' van de Stichting Thuis in Welzijn won. Het plan voorziet in woonplekken in Deurne, Harderwijk en Amstelveen voor alleenstaande 60-plussers die weinig te besteden hebben. Thuishuis is een soort studentenhuis, maar dan voor ouderen. Het bijbehorende programma Thuisbezoek houdt in dat vrijwilligers de ouderen bezoeken en helpen om hun netwerk te vergroten. Ondanks het succes blijft het lastig Thuishuis-projecten van de grond te krijgen. Probleem is de financiering. Geldschietters overtuigen met een beroep op de maatschappelijke baten is niet zo gemakkelijk, omdat eenzaamheid

Samen eten in het Thuishuis.

meestal niet als ziekte wordt gezien. Onderzoeksbureau Rigo maakte een kostenbatenanalyse en keek wat er gebeurde als je samenwonen zou beschouwen als een medicijn tegen eenzaamheid. Dan zou je met Thuishuis zo'n 20 procent welvaartswinst in de vorm van gezondheidswinst halen en 70 procent besparen op zorgkosten. (M.Be.)

FRISSE LUCHT

Een raampje open zetten voor frisse lucht is in veel steden af te raden vanwege de hoge concentraties fijnstof en roet in de buitenlucht. De architecten van AtelierPro onderzochten in Antwerpen hoe een schoolgebouw de luchtkwaliteit kan verbeteren, zowel binnen als buiten. Het resultaat is een toolbox met ruimtelijke ingrepen die een luchtzuiverende werking hebben. Het schoolgebouw

bestaat uit meerdere schillen, met daartussen verschillende luchtkwaliteiten. Deze lucht wordt elektrostatisch gezuiverd en in de ruimtes geblazen. De lucht gaat eerst naar de leslokalen, dan naar de semiopenbare ruimtes, zoals de gangen en overdekte ontmoetingsplekken, en vervolgens naar de openbare ruimte buiten. De getrapte buitengevel genereert extra turbulentie waardoor de ver-

vuilde lucht naar boven wordt gezogen. Zo wordt de vuile lucht afgevoerd en verbetert de luchtkwaliteit op maaiveldniveau. Naar aanleiding van dit onderzoek startte AtelierPro met Kondor Wessels het initiatief 'Healthy Living Lab', een laboratorium voor gezond wonen in de transformatieopgave. (A.S.)

De getrapte buitengevel genereert turbulentie waardoor vervuilde lucht naar boven wordt weggevoerd.

ATELIER PRO

Impressie van het luchtzuiverende schoolgebouw.